

UDK:341.64:368.025.55:368.023.3:347.77.043:802.0-22:368.025.88(73-43)(41)

Dr Zoran D. Radović¹

INOSTRANA SUDSKA PRAKSA

DODATNI OSIGURANIK

Države koje su svoje propise iz oblasti osiguranja donele pod uticajem engleskog prava i prakse usvojile su različita rešenja o uređenju odnosa između osiguranika i dodatnog osiguranika. Usvojeni su novi pojmovi:

- a) „Dodatni osiguranik“ je fizičko ili pravno lice koje je dodato polisi osiguranja osiguranika putem klauzule o prenosu prava (endorsement). Pruža mu osiguravajuću zaštitu u slučaju nastanka okolnosti navedenih u polisi, pri čemu nema obavezu da plaća premiju osiguranja.
- b) „Dodatni imenovani osiguranik“ je fizičko ili pravno lice navedeno u polisi osiguranja. Prema osiguravaču ima ista prava kao osiguranik, a nema obavezu da plaća premiju osiguranja.

Zbog nedovoljno preciznih klauzula nastali su brojni sudski sporovi. Uobičajeno je ugovoriti pokriće dodatnom osiguraniku za štete koje osiguranik uzrokuje svojim radnjama ili propustima.

U predmetu *State Auto Mut. Co. v. Kingsport Development LLC*, 2006, američki sud uzeo je u razmatranje sledeće činjenično stanje. Osiguranik (Kingston) je u polisi osiguranja naveo podugovarača kao dodatnog osiguranika. Jedan radnik kojeg je zaposlio podugovarač podneo je tužbu protiv podugovarača za povredu koju je pretrpeo kada se srušila skela postavljena na gradilištu, smatrajući podugovarača odgovornim. Sud je došao do zaključka da osiguravač „Kingstona“ ima obavezu da učestvuje u sudskim troškovima odbrane s obzirom na to da je pogrešno postavljanje skele pripisao njemu.

U predmetu *Worth Constr. Inc. v. Admiral Constr. Co.* 2008, tužilac je tvrdio da se povredio na stepeništu koje je izgradio podugovarač. Tužba protiv „Vorta“ podignuta je kada su radovi na stepeništu bili završeni.

¹ Autor prikaza je doktor pravnih nauka, naučni saradnik Instituta za uporedno pravo u Beogradu, u penziji
I-mejl: zoran-radovic@hotmail.com
Rad je primljen: 28. 9. 2018.
Rad je prihvaćen: 1. 10. 2018.

„Vort“ je bio dopunski osiguranik osiguravajućeg društva „Pacific“. Prema polisi osiguranja, „Vort“ je pokriven osiguranjem samo u slučaju odgovornosti osiguranika, njegovog postupka ili propusta. Budući da je „Vort“ bio dodatni osiguranik, osiguravač prema njemu nije imao obavezu da štetu naknadi s obzirom na to da šteta nije prouzrokovana krivicom osiguranika. Sud je došao do takvog zaključka tumačeći ugovor zaključen između osiguranika i dopunskog osiguranika.

Podela rizika između osiguranika i dodatnog osiguranika utvrđuje se ugovorom. Npr. u predmetu *Shall Oil Co. v. Nat. Union Fire Co. of Pittsburg*, 1996, osiguranik je zaključio ugovor sa „Šelom“ da izvodi inženjerske radove na rafineriji „Šela“ pod uslovom da ga obešteti ako bi se utvrdilo da je došlo do štete prouzrokovane nehatom „Šela“. Ugovoreno je da „Šel“ bude dodatni osiguranik. Sud je u sporu prihvatio status „Šela“ kao dodatnog osiguranika.

U predmetu *Re Deepwater Horizon*, 2013, vlasnik postrojenja za vađenje nafte (*off-shore drilling unit*) zaključio je, u svojstvu osiguranika, ugovor s naftnom kompanijom prema kome je preuzeo obavezu da je osigura u svojstvu dodatnog osiguranika. Posle eksplozije na postrojenju vlasnik naftne kompanije postavio je zahtev osiguravaču za naknadu nastale štete. Osiguravač je zahtev odbio. Drugostepeni sud je prihvatio stav osiguravača, smatrajući da odredbe ugovora između osiguranika i dodatnog osiguranika nisu sastavljene na način koji obavezuje osiguravača da štetu naknadi, smatrajući da ne postoji odgovornost osiguranika (vlasnika postrojenja).

Viši sud, takođe u SAD, u presudi *The Burlington Ins. Co. v. NYC Transit A*, 2017, doneo je važnu odluku o tumačenju klauzule u komercijalnom opštem ugovoru o osiguranju od odgovornosti. Sudu je postavljeno pitanje da li je osiguravajućim pokrićem obuhvaćen udes prouzrokovan nehatom jednog od dodatnih osiguranika kada se osiguraniku ne može pripisati da je udes prouzrokovan njegovom krivicom.

Ugovor između osiguranika i dodatnih osiguranika predviđao je da osiguranje pokriva:

- radnje ili propuste osiguranika
- radnje ili propuste lica koja rade za račun osiguranika.

Drugostepeni sud je zaključio sledeće: „Kada je polisa osiguranja ograničena na odgovornost za telesne povrede prouzrokovane radnjom ili propustom osiguranika, osiguravajuće pokriće se primenjuje na povredu koju je neposredno prouzrokovao osiguranik“. Zbog toga sud nije prihvatio da su osiguranjem obuhvaćeni dodatni osiguranici.

Pitanje pravnog položaja dodatnog osiguranika dospevalo je često i pred kanadske sudove.

U predmetu *1540039 Ontario Ltd. v Farmrs' Mutual Insurance Company (C.A.)* od 2012. sud je uzeo u razmatranje sledeće činjenično stanje. Zakupac trgovačkog centra prihvatio je da u ugovoru o zakupu kao dodatnog osiguranika navede vlasnika zgrade u kojoj se centar nalazio. Radnik je poginuo prilikom izvođenja radova

na reklamnom uređaju centra. Porodica poginulog radnika tužila je vlasnika zgrade smatrajući ga odgovornim jer radnika nije upozorio na opasnosti. Vlasnik zgrade zatražio je od osiguravača da plati troškove odbrane. Sam zakupac u sporu nije učestvovao. Sud je prihvatio argumenat vlasnika zgrade koji kao dopunski osiguranik nije bio angažovan u radu na reklamnom uređaju.

U predmetu *Minto Developments v. Carlsbad et. al. (SUP.Ct.)* od 2012. sud je uzeo u razmatranje zahtev poznate firme za razvoj grada (Ottawa) da obaveže osiguravača firme „Carlsbad“ da na sudu brani i obešteti firmu za povredu lica usled pada na parkingu. Osiguravač se obavezao da osiguranjem pokrije odgovornost firme koja je preuzela obavezu da čisti sneg (Carlsbad Paving). Vlasnik parkinga (Minto) ugovorio je s „Carlsbadom“ da postane dopunski osiguranik. Gospođa koja je na parkingu pala podnela je tužbu protiv „Minta“ i „Carlsbada“. Sud je utvrdio da je polisom osiguranja „Minto“ obuhvaćen kao dopunski osiguranik i naložio osiguravaču da obezbedi sredstva za odbranu pred sudom.

U Velikoj Britaniji institucija koja ima značajan uticaj na oblast osiguranja (*Insurance Services Office*) s vremenom je dodatnim osiguranicima počela da smanjuje osiguravajuće pokriće. Dodatni osiguranik postaje pokriven samo u onim situacijama kada njegova vanugovorna odgovornost postoji istovremeno s vanugovornom odgovornošću osiguranika. U praksi se dodatni osiguranik najčešće pojavljuje u građevinskoj industriji. Kada jedna ugovorna strana kontroliše rad druge, u slučaju nastanka vanugovorne odgovornosti, obe su odgovorne. Npr. u slučaju zajedničkog poduhvata ako je imenovani osiguranik podugovarač, a dodatni osiguranik generalni ugovarač, među njima postoji dovoljna povezanost u slučaju da dođe do nedozvoljene aktivnosti u vezi s ugovorenim radom, zbog čega su obe strane odgovorne. O tome da li postoji dovoljna povezanost odlučuje sud.

Izvori

- PSC Insurance brokers <https://pscinsurance.com.au/insurance-explained-difference>
- MARSH, <https://www.marsh.comus/insights/research/additional-insured>
- Gen Re Publications, <http://www.genre.com/knowledge/publications/pwn/1606-39-en>
- Cavillations, <http://www.cananagh.ca/blog/?p=889>
- Additional insured Endorsement, Don Butler, <https://www.linkedin.com/oulse/additional-insured-endorsement>